
فرہنگ توصیفی زبان شناسی تاریخی

مہرداد نغزگوی کهن

(عضو هیات علمی دانشگاه بوعلی سینا)

با همکاری شادی داوری

سرشناسه	تغزگوی کهن، مهرداد
عنوان و نام‌پدیدآور	فرهنگ توصیفی زبان‌شناسی تاریخی / مهرداد تغزگوی کهن
مشخصات نشر	با همکاری شادی داوری.
مشخصات ظاهری	تهران: علمی، ۱۳۹۳.
شابک	۵۱۸ ص.
وضعیت فهرست‌نویسی	۵ - ۲۸۰ - ۴۰۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸
موضوع	فیبا
موضوع	زبان‌شناسی تاریخی -- اصطلاح‌ها و تعبیرها
شناسه افزوده	فارسی -- واژه‌نامه‌ها -- انگلیسی.
رده‌بندی کنگره	داوری، شادی
رده‌بندی دیویی	۱۳۹۳ ف ۷۷/۲۷۹ P
شماره کتابشناسی ملی	۴۱۰/۳
	۳۶۳۲۹۷۸

خیابان انقلاب - مقابل دانشگاه تهران شماره ۱۲۲۴

تلفن: ۶۶۴۶۰۶۶۷ فکس: ۶۶۴۹۶۶۱۱

فرهنگ توصیفی زبان‌شناسی تاریخی

مهرداد تغزگوی کهن

با همکاری شادی داوری

چاپ اول: ۱۳۹۳

تیراژ: ۵۵۰ نسخه

لیتوگرافی: کوثر

چاپ: رامین

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۵ - ۲۸۰ - ۴۰۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

تلفن‌های تماس جهت دریافت کتاب در منزل یا محل کار:

۶۶۴۶۳۰۷۲ - ۶۶۴۶۰۵۱۱ - ۱۲

یادداشت ناشر

بومی سازی هر دانشی، زمانی تحقق می یابد که واژگان فنی آن علم به صراحت توصیف شده باشند و از هیبتی برخوردار شوند که بتوان به گونه ای یکدست و هماهنگ به کارشان برد. در کنار دو مجموعه ی «کهن نامه های زبان شناسی» و «نگین های زبان شناسی»، سعی بر این بوده است تا با مجموعه ی تازه ای به نام «فرهنگ نامه های زبان شناسی» به این هدف دیرینه، یعنی همانا دستیابی به آرمان تمامی زبان شناسان ایران که چیزی جز «زبان شناسی در خدمت زبان های ایران» نبوده و نیست، تحقق ببخشیم.

فهرست مطالب

۳۹	پیشگفتار
۴۳	واژه‌ها و اصطلاحات
۴۳	Aramaic آرامی
۴۴	Ossetic آسی
۴۵	Afroasiatic/Afro-Asiatic/ Afrasian آفریقایی-آسیایی
۴۵	Contamination آلودگی
۴۶	Lexicostatistics آمار واژگانی
۴۶	Anatolian آناتولی
۴۶	Innovation ابداع
۴۷	Speaker-innovation ابداع سخن‌گو
۴۷	Shared innovation ابداع مشترک
۴۸	Parallel innovation ابداع موازی
۴۹	Independent parallel innovation ابداع موازی مستقل
۴۹	Coinage ابداع‌واژه
۴۹	Shift ابدال
۵۰	chain shift ابدال زنجیری
۵۱	Pull chain/ Drag chain ابدال کششی
۵۱	Great Vowel Shift ابدال واکه‌ای بزرگ
۵۲	English Great vowel shift ابدال واکه‌ای بزرگ زبان‌انگلیسی
۵۲	High German Consonant Shift ابدال همخوانی آلمانی فرازین

۵۲		Stock	اِبَرخانواده
۵۳		Sprachbund (G)	اتحادیهٔ زبانی
۵۳		Founder effect	اثر بن‌مایه
۵۳		Dialect mixing	اختلاط گویشی
۵۳		Merger	ادغام
۵۴		Near merger	ادغام تقریبی
۵۵		Apparent merger	ادغام ظاهری
۵۵		Semantic merger	ادغام معنایی
۵۶		Univerbation	ادغام‌واژگانی
۵۶		Suppletion	ارتباط تکمیلی
۵۷		Armenian	ارمنی
۵۷		Euroasiatic	اروپایی-آسیایی
۵۸		Exception	استثناء
۵۸		Metaphor	استعاره
۶۰		Abduction	استنتاج احتمالی
۶۱		Slavonic	اسلاونی
۶۱		Slavic	اسلاوی
۶۲		Idiomatization	اصطلاح‌شدگی
۶۲		Majority-wins	اصل اکثریت
۶۳		Founder principle	اصل بن‌مایه

۶۳		The principle of maximum contrast	اصل حداکثر تقابل
۶۴		Regularity principle	اصل نظم
۶۴		Uniformitarian principle	اصل همانندی
۶۵		Dialect atlas	اطلس گویشی
۶۵		Prestige	اعتبار
۶۶		Overt prestige	اعتبار آشکار
۶۷		Hyperbole	اغراق معنایی
۶۷		Raising	افراشته‌شدگی
۶۸		Guṇa	افزوده
۶۸		Economy	اقتصاد
۶۹		Amalgamation	امتزاج
۶۹		Language dispersal	انتشار زبانی
۶۹		Transfer	انتقال
۷۰		Ideophone/Ideophonic	اندیشه‌آوا/ اندیشه‌آوایی
۷۰		Deaffrication	انسدادی-سایشی‌زدایی
۷۰		Affrication	انسدادی-سایشی‌شدگی
۷۱		Splitter	انشعابی
۷۱		Split	انشقاق
۷۲		Primary split	انشقاق اولیه
۷۳		Secondary split	انشقاق ثانویه

۷۴	Diversification	انشقاق زبانی
۷۵	Semantic split	انشقاق معنایی
۷۶	Accommodation	انطباق زبانی
۷۶	Reflex	انعکاس
۷۶	Urantian	اورارتویی
۷۷	Uralic	اورالی
۷۷	Avestan	اوستایی
۷۹	Umlaut	اوملات
۷۹	ōim-ēwak	اویم اویک
۸۰	Italic	ایتالیک
۸۰	Iranian	ایرانی
۸۱	Old Iranian	ایرانی باستان
۸۲	Middle Iranian	ایرانی میانه
۸۲	New Iranian	ایرانی نو
۸۵	Judeo-Iranian	ایرانی - یهودی
۸۶	Functional load / Functional yield	بار نقشی
۸۷	Reanalysis	بازتحلیل
۹۰	Metanalysis	بازتحلیل مرزوازی
۹۰	Reinterpretation	بازتعبیر
۹۱	Reconstruction	بازسازی

۹۱	Internal reconstruction	بازسازی درونی
۹۲	Grammatical reconstruction	بازسازی دستوری
۹۲	Morphological reconstruction	بازسازی صرفی
۹۳	Syntactic reconstruction	بازسازی نحوی
۹۴	Phonological reconstruction	بازسازی واجی
۹۴	Lexical reconstruction	بازسازی واژگانی
۹۴	Remodeling	بازمدل‌سازی
۹۴	Retention	باقیمانده
۹۴	Shared retention	باقیمانده مشترک
۹۵	Stigma/Stigmatization	بدنشانی / بدنشان‌شدگی
۹۵	Retroflexion	برگشته‌شدگی
۹۶	Frequency	بسامد
۹۶	Extension	بسط
۹۷	Semantic broadening	بسط معنایی
۹۷	Language maintenance	بقای زبانی
۹۸	Bactrian	بلخی
۹۸	Balochi	بلوچی
۱۰۰	Nativization	بومی‌سازی
۱۰۱	Naturalization	بومی‌شدگی
۱۰۱	Meliotration	بهیود معنایی

۱۰۲.....	Parthian	پارتی
۱۰۳.....	Pazand/Pazend	پازند
۱۰۳.....	Parāčī/ Parachi	پراچی
۱۰۴.....	Pashto	پشتو
۱۰۵.....	Pahlawānig	پهلوانی
۱۰۵.....	Pahlavi	پهلوی
۱۰۶.....	Book Pahlavi	پهلوی کتابی
۱۰۷.....	Pidgin	پی‌جین
۱۰۸.....	Anticipation	پیش‌دید
۱۰۸.....	Post-creole continuum	پیوستار پس-کریولی
۱۰۸.....	Dialect continuum	پیوستار گویشی
۱۰۹.....	Agglutination	پیوند
۱۰۹.....	Agglutinative/Agglutinating	پیوندی
۱۱۰.....	Tāti	تاتی
۱۱۱.....	Tajik	تاجیکی
۱۱۱.....	Tāleši	تالشی
۱۱۲.....	Explanation of linguistic change	تبیین تغییر زبانی
۱۱۴.....	Bundle of isoglosses	تجمع مرزهای همگویی
۱۱۴.....	Real-time studies	تحقیقات مرورزمانی
۱۱۵.....	Analytic	تحلیلی

۱۱۵.....	Tocharian A and B	تخاری الف و ب
۱۱۶.....	Narrowing	تخصیص
۱۱۶.....	Semantic narrowing	تخصیص معنایی
۱۱۷.....	Reduction	تخفیف
۱۱۷.....	Phonetic reduction	تخفیف آوایی
۱۱۷.....	Interference	تداخل
۱۱۸.....	Phonetic interference	تداخل آوایی
۱۱۸.....	Thracian	تراکیایی
۱۱۸.....	Calque/Loan translation	ترجمه قرضی
۱۱۹.....	Truncation	ترخیم
۱۱۹.....	Elevation/amelioration	ترفع معنایی
۱۱۹.....	Turkish	ترکی
۱۱۹.....	Synthesis	ترکیب
۱۲۰.....	Turkic	ترکیک
۱۲۱.....	Gemination	تشدید
۱۲۲.....	Degemination	تشدیدزدایی
۱۲۲.....	Hypercorrection	تصحیح افراطی
۱۲۳.....	Scribal error	تصحیف
۱۲۳.....	Iconicity	تصویرگونگی
۱۲۵.....	Lenition/ Weakening	تضعیف